

Čaplovič, Dušan

Stredoveká dedina vo Svinici a jej význam pre poznanie stredovekého osídlenia na východnom Slovensku

Archaeologia historica. 1981, vol. 6, iss. [1], pp. 499-504

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139373>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Stredoveká dedina vo Svinici a jej význam pre poznanie stredovekého dedinského osídlenia na východnom Slovensku

DUŠAN ČAPLOVIČ

Archeologický výskum vo Svinici, ktorý sa uskutočňuje od roku 1975, sa okrem výskumu románskej sakrálnej stavby a stredovekého cintorína v r. 1975—1976 (Čaplovič 1978) zamerlal na odkryv predtým už prieskumom lokalizovanej stredovekej dediny.

Jednotlivé príbytky — chaty, odpadové a zásobné jamy, zväčša zahĺbené, boli rozložené v nepravidelných vzdialenostiach, na relatívne veľkej ploche, nad terajšou dedinou Svinica. Prevláda tu akési voľné zoskupenie, ktoré sa najviac koncentruje v severozápadnej časti skúmanej plochy. Stredovekú dedinu vo Svinici radíme svojím charakterom k dedinám zhlukového typu. Doterajšie výsledky výskumu potvrdzujú názor, že zhlukové typy dedín na Slovensku, v našom prípade na východnom Slovensku, sa udržiavali omnoho dlhšie ako v Čechách a na Morave a súčasne s tým sa oneskoruje aj vývoj domovej dispozície (Pitterová 1971, s. 14). Tento typ sídliska sa udržiava aj v období, keď v rámci tohto sídliska už existuje sakrálna stavba s cintorínom a neskôr kamenná bloková stavba — sídlo feudála.

Na lokalite vo Svinici dochádza k zmene pravdepodobne v priebehu 14. stor., keď sa osídlenie už zväčša koncentruje najmä na východnej a severovýchodnej časti osídlenej plochy.

K objektom obytného charakteru (chatám) jednoznačne radíme 8 zahĺbených objektov. Na tomto mieste je potrebné podotknúť, že obytný priestor, jednotlivé chaty, neposkytovali človeku len prístrešie, ale boli prostredím, v ktorom človek žil a pracoval (Pitterová 1971, s. 12). Domnievame sa, že niektoré veľké chaty (obj. 3/77a a 27/79) slúžili aj k uskutočňovaniu niektorých druhov výrobnnej činnosti (hrnčiarstvo, kováčstvo). Rozmery týchto chát boli — obj. 3/77 (10,80×5,80 m), obj. 27/79 (11,86×7,92 m).

Tvar jednopriestorových chát bol zväčša nepravidelný, až na chaty 1, 2, 8/76 a 18/78, ktoré v pôdoryse vytvárali nepravidelný obdĺžnik (rozmery: 5 m—6,34 m×3,60 m—4,78 m). Príbytky — chaty s pravidelným pôdorysom majú svoje tradície už v starších slovanských objektoch. Na túto tradíciu už poukázal B. Chropovský (1970, s. 129) a V. Budinský—Krička (1966, s. 219). Z východného Slovenska poznáme takéto slovanské polozemnice z Prešova (Budinský—Krička 1955) a z Hnojného (Šiška 1964a, s. 382, obr. 118). Táto stará forma pôdorysu príbytku pretrvávala, ako na to poukázal V. Budinský—Krička (1970, s. 172) do 12.—13. storočia. Vo Svinici pretrvávala až do 14. storočia. K tomuto typu obydlija radíme napríklad stredoveké sídliskové objekty z Prešova—Nižná Šebastová (Budinský—Krička 1970, s. 168, obr. 2), z Veľkého Slavkova, z Gánoviec, okr. Poprad (Šiška 1964b), zo Zemplína, okr. Trebišov (Budinský—Krička 1970, s. 178, pozn. č. 1), z Prešova-sídlisko 2 (Blahuta 1963; Budinský—Krička 1970, s. 178, pozn. č. 4) a z Trebišova (Čaplovič 1979, s. 153—156, obr. 8, 9). Ostatné objekty vo Svinici sú značne nepra-

videlné, pričom túto nepravidelnosť sledujeme na východnom Slovensku už na slovanských sídliskách zo 7.—10. storočia. Vysvetlenie je zatiaľ jediné, že výskumom zachytávame len spodné časti zahĺbených objektov a tak sa nám strácajú dôležité detaily pre poznanie pôvodného pôdorysu obydlia, ako aj ich nadzemných častí.

V preskúmaných chatách sme nezachytili vnútorné členenie. Objektom 3/77 prechádza žlab s dvoma kolovými jamami — šírka žlabu a priemer kolových jám 40—43 cm. V druhom väčšom objekte 27/79, ktorý má rozmery 11,86×7,92 m, žlab porušuje objekt na južnej strane, pričom narušuje aj estrich ohniska v interiéri chaty. Tieto zásahy považuje však za mladšie.

V chatách sme zachytili estrichy ohnisk, zhľuky prepálených väčších a menších kameňov v popolovitej vrstve. Estrichy ohnisk sa nachádzali buď mimo chaty na voľnom priestranstve alebo v zahĺbenej časti objektu.

Najväčší počet ohnisk mimo zahĺbenej časti chaty sa koncentruje pri objekte 3/77. U týchto ohnisk, ktorých priemer sa pohyboval od 80 cm do 120 cm, je veľmi ťažko rozhodnúť, či boli súčasťou nejakého povrchového objektu alebo sa nachádzali len voľne v priestore, tak ako na to poukázal na lokalite Pfaffenschlag V. Nekuda (1975, s. 20). Je dosť možné, že v starších obdobiach na východnom Slovensku sa často pripravovala potrava na ohniskách mimo objektov, o čom svedčia aj nálezy zlomkov kotlíkov zo Svinice datovaných do 12.—13. storočia. V objektoch 8/76 a 3/77 sa zachovali v severovýchodnom rohu kamene poukladané do súvislého podkovitého tvaru, vnútro bolo prehĺbené a pred ústím do pece sa nachádzala jamkovitá priehľbeň s výrazne premiešanou zeminou s popolovitou vrstvou. Obdobné zvyšky pece poznáme napríklad z lokality Bešeňov—Paškon v chate I (Habovštiak 1961, s. 455).

Dná chát sú nepravidelne upravené. Bočné steny dosť, nerovné, pozvoľne, prípadne kolmo klesajúce ku dnu. V preskúmaných chatách sledujeme výklenky, zväčša na južnú, juhozápadnú a juhovýchodnú stranu a interpretujeme ich ako vstupy do zahĺbených objektov.

Veľmi nedostatočnú predstavu máme o nadzemných častiach a zastrešení zahĺbených chát, pretože sa nám vo väčšine prípadoch stopy po koloch nezachovali (Třebišov, Svinica, Prešov-Nižná Šebastová, Oborín, Veľký Slavkov, Gánovce). Kolové jamy sme zachytili v chate 27/79 vo Svinici, okr. Košice-vidiek, kde sa po severovýchodnej kratšej strane nachádzali dve kolové jamy, na ktoré kolmo nadväzovali ďalšie dve kolové jamy, ktorých spojnice prechádzala stredom príbytku. Priemer týchto kolových jám sa pohyboval od 25—40 cm. Ojedinele sme zachytili kolové jamy v chate 1/77, 3/77 a 13/77. Zastrešenie chát — obydlí na základe analógií z juhozápadného Slovenska a susedného Maďarska bolo nasledovné. Strechy boli posadené buď na zruby, niekedy podopreté stredovým kolom, prípadne boli zavesené na kolovú konštrukciu. Nadzemný priestor ohraničovali steny z prútia a trstiny, ktoré boli prepletané medzi sústavou kolov. Steny boli vymazané hlinou (Habovštiak 1961, s. 464—465), vo výplni objektov vo Svinici sa často nachádzali zlomky mazanice s odtlačkami prútia. Často sa používala aj zrubová technika budovania nadzemných častí obydlí. V veľkomoravskom období, ale aj v neskorších obdobiach, sa teda tradícia budovania polozemnicových príbytkov s kolovou aj zrubovou konštrukciou udržiavala.

V kolových jamách, ale aj v samotných objektoch sa okrem kameňov nachádzali zlomky tehly. Svedčí to o tom, že sa tehla používala aj pri úprave sídliskových objektov. Poukazujú nám na to nielen doterajšie výsledky výskumu vo Svinici, ale aj odkryv obydlia v Prešove-Nižná Šebastová (Budinský—Krička 1970, s. 173), v Malom Horeši, okr. Třebišov (Čaplovič 1974, s. 171—172). Tehly z týchto objektov boli vyrobené z hliny značne premiešanej

plevami. A. Piffl (1971, s. 261—264, obr. 1, 2) tehly z objektu v Prešove-Nižná Šebastová datuje do 12. storočia.

Problémom ostáva značná koncentrácia kolových jám mimo objektov. Usudzujeme, že pravdepodobne patrili k povrchovým objektom, ku ktorým možno zaradiť niektoré plytko zahĺbené jamy malých rozmerov.

Odpadové jamy sa nachádzali po celej skúmanej ploche. Niektoré z nich pravdepodobne boli súčasťou obydlií. Mali zväčša štvorcový, kruhový, obdĺžnikový alebo nepravidelný pôdorys. A. Habovštiak (1961, s. 469) vidí ich vznik v exploatovaní hliny, prípadne sa domnieva, že patrili dnes už neidentifikovateľným objektom, ktoré boli len z časti zahĺbené. Podobne aj jama 5 z Oborína, okr. Trebišov, je považovaná za jamu, ktorá vznikla pri ťažbe hliny na úpravu sídliskových objektov, prípadne pecí v príbytkoch (Ruttkay 1970, s. 98 a pozn. č. 9). Na západnom okraji sídliska vo Svinici sme zachytili jamy na povrchu s nepravidelným hlbšie s kruhovým pôdorysom a rovným dnom. Na základe tvaru ich považujeme za zásobné jamy, i keď priame doklady o uložení obilia v nich neboli. Podobné jamy sa našli aj v Maďarsku (Méri 1952, s. 60), ale aj na zaniknutej stredovekej dedine v Oboríne, v polohe „Káposztás“ (Ruttkay 1970, s. 96—97).

Doterajším výskumom sa podarilo zachytiť západný a južný okraj stredovekej dediny, ktorý je v podstate vymedzený ešte dnes existujúcou poľnou cestou.

Jednotlivé príbytky — chaty, odpadové i zásobné jamy datujeme na základe sprievodného materiálu (keramika, ostrohy, náušnice, mince a pod.) do obdobia od konca 11. storočia a začiatku 12. stor. až do 14. stor., kedy prichádza na stredovekej dedine k spomínanej zmene a to nielen typom obydliá, ale aj zmenou koncentrácie osídlenia, najmä na severovýchodnej a východnej strane osídlenej plochy. Zachytené nárožie obydliá s kamennou podmurovkou (obj. 5/76) sa nachádzalo na severovýchod od odkrytej kamennej blokovej stavby — panského sídla. Podobné objekty s kamennou podmurovkou poznáme v severnejších oblastiach východného Slovenska. Na Spiši v Nemešanoch-Zalužanoch, okr. Spišská Nová Ves (Polla 1962, s. 92), na lokalite stredovekej zaniknutej dediny Spišský Hrušov-Miloj, okr. Spišská Nová Ves (Polla 1966, s. 145, 148, obr. 27) a možno ich predpokladať na doteraz len z časti skúmanej stredovekej výšinnej dedine v Brezovičke, okr. Prešov (Budinský—Krička 1971, s. 205—210). Všetky sú datované do 14.—15. storočia.

Odkrytá kamenná bloková stavba má vnútornú svetelnosť 20,20 m×9 m. Šírka nadzákladového muriva sa pohybuje od 0,80 m—1 m. Celá stavba je situovaná v osi románskej sakrálnej stavby, ktorá je vzdialená vzdušnou čiarou 80,60 m. Interiér stavby je na východnej strane delený priečkou (rozмеры miestnosti 6×7 m). Prístup do zahĺbeného prízemnia bol zo severnej strany — chodbou (1,80×3,80 m). Vstup so zachovalým prahom mal vnútornú svetelnosť 1,80 m.

Zahĺbené objekty 23—25/78, z ktorých obj. 24/78 interpretujeme ako chlebovú pec rámcove datovanú do druhej polovice 12. storočia — prvej polovice 13. storočia, zanikli v priebehu prvej polovice 13. stor., kedy prichádza k výstavbe panského sídla. Boli prekryté žltým ílovitým podložím, ktoré pochádzalo z úpravy plochy a hĺbenia základov panského sídla.

Zánik stavby kladieme do 15. stor., do obdobia vyostrených feudálnych rozbrojov a triednych bojov, ktoré zasiahli aj východné Slovensko. Stavba mala jedno poschodie, ktoré sa nezachovalo a pôvodne slúžilo ako obytné miestnosti feudála, pričom prízemie slúžilo najmä k hospodárskym účelom.

Doterajšie výsledky výskumu nám dovoľujú bližšie poznať aj rozvoj dedinského remesla. V najstaršej keramike prežívajú tvary a výzdobné motívy

typické pre slovanskú keramiku. Na základe doterajších výsledkov výskumu možno konštatovať, že biela keramika sa začína objavovať už koncom druhej polovice 12. storočia. V Maďarsku je jej výskyt taktiež datovaný od konca 12. až začiatku 13. storočia (Holl 1963, s. 383—384; 1966, s. 12—13, 19—21). Z chronologického hľadiska je delená na dve skupiny a to na bielu keramiku 13. storočia a bielu keramiku 14.—15. storočia. Vo Svinici sa z typologického hľadiska vyskytli najčastejšie fľaše a hrnce. Objavuje sa nám aj svetložltá keramika, ktorá je podobne datovaná. Aj na lokalite vo Svinici možno sledovať dve chronologické časovo odlišné skupiny. V mladšom období na staršiu bielu keramiku nadväzuje tenkostenná biela keramika (gitické poháre) datovaná najmä do 15. storočia. I keď červeno maľovaná keramika vytvára samostatnú skupinu, v podstate sa viaže na bielu a svetložltú keramiku. Na základe jej výskytu v jednotlivých objektoch ju datujeme do 13. storočia a jej veľký výskyt vidíme aj v obdobiach časovo mladších, najmä v 14.—15. stor., kedy maľovanie prevláda len na tenkostenných nádobách a to zväčša na pohároch a džbánoch.

V niektorých objektoch sa vyskytujú zlomky závesných hlinených kotlíkov. Je to ich doteraz najväčší výskyt na východnom Slovensku. Domnievame sa, že ich výskyt na tejto lokalite nemožno spájať len s etnickou príslušnosťou, ale po ich objavení v Karpatskej kotline sa čoraz viac stali úžitkovým predmetom, potrebným ku každodennému životu, najmä v súvislosti s prípravou stravy na otvorenom ohni.

Rozbor keramiky zo sídliskových objektov svedčí o tom, že počnúc 13. storočím sa výrazne aj na tejto lokalite rozširuje typologická škála hrnciarskych výrobkov, čo dávame do súvisu aj s rozvojom hrnciárstva v stredovekých mestách, v tomto prípade najmä v blízkych Košiciach. Podobné zmeny sledujeme aj v typologickej náplni železného inventáru a iných predmetov dennej potreby.

Zvláštnu pozornosť si zaslúži veľký výskyt ostrôh datovaných od 12.—15. storočia. V objektoch, i keď ojedinele sa vyskytujú aj šperky (esovité záušnice) a mince (arpádovské ražby). Na poľnohospodársky charakter stredovekej dediny upozorňujú nálezy typologicky mladších kosákov, datovaných do 13. až 14. storočia. Textilná výroba je doložená nepriamo výskytom praslenov. Ojedinelý je nález nástroja z jelenieho parohu. Podobný sa našiel v Nižnej Šebastovej-Prešov (Budinský—Krička 1970, s. 176, tab. III:6).

Na charakter dediny významne vplývalo aj geografické prostredie. Práve veľká plocha vo Svinici umožňovala podobne, ako na juhovýchodnom Slovensku, najmä na Zemplíne, značnú rozptýlenosť sídliskových objektov. Popri zahlbených objektoch, ako sme už uviedli sa vyskytovali aj povrchové objekty s kolovou konštrukciou. Žiaľ, doterajší stav plošného odkryvu nám nedovoľuje rekonštruovať ich pôdorys.

Svinica bola v druhej polovici 13. stor. už vyvinutá dedina, v písomných prameňoch sa uvádza ako „villa“ (Varsík 1977, s. 50). Teda v tomto období už iste stála kamenná bloková stavba — panské sídlo. Patrila rodu Abovcov, ktorý vlastnil veľké majetky. Tu vzniká aj sídlo rodiaceho sa svinického panstva (Varsík 1977, s. 50). Na základe toho, že v materiálnej kultúre prevláda veľké množstvo vojenskej výbroje a výstroje, domnievame sa, že vo Svinici sídlila vojenská družina, ktorá patrila radu Abovcov. Teda obyvatelia stredovekej dediny vo Svinici sa nevenovali len pastiersko-roľníckemu spôsobu života, ale v prípade potreby mohli slúžiť svojmu feudálovi. Všetko teda svedčí aj o ich čiastočnom vojenskom zamestnaní, podobne ako to poznáme na juhozápadnom Slovensku v Bohatej (Habovštiak 1961, s. 475).

Neskôr, v období 13.—15. storočia, veľký výskyt týchto ostrôh možno spá-

jať s vnútornými feudálnymi vojnami, ktoré výrazne ovplyvnili vývoj stredovekej dediny. Tieto vojny si teda vyžadovali zapojenie ľudových vrstiev, ich výzbrojenie, čo v konečnom dôsledku sťažovalo život na dedine, najmä v súvislosti s pustošením niektorých dedín, ale aj odčerpávaním pracovnej sily z agrárneho prostredia. Odrazom týchto historických skutočností v materiálnej kultúre je spomínaný častý výskyt ostrôh aj na stredovekej dedine vo Svinici. Teda aj z tejto lokality máme doklady, ktoré potvrdzujú publikované názory A. Ruttkaya a ďalších bádateľov (1978, s. 273—275, *tam aj ďalšia literatúra*), že v stredovekom uhorskom feudálnom štáte neboli veľké obmedzenia pre používanie vojenskej výstroje a výzbroje u poddaných roľníkov.

Stredoveká Svinica v priebehu 15. stor. nezaniká, ale naopak znovu mení svoju polohu, tentoraz bližšie k obchodnej ceste, ktorá smerovala z Abova na Zemplín. Na tejto ceste sa vyberalo mýto už koncom 14. storočia a aj neskôr v roku 1454 sa tu spomína vyberanie mýta (*Varsik 1977, s. 51*). A to je aj jedna z príčin, že obyvatelia opúšťajú túto pôvodnú polohu stredovekej dediny a premiestňujú svoje sídla bližšie k obchodnej ceste.

Zoznam použitej literatúry

- Blahuta F.: Nálezy na sídlisku 2 v Prešove v r. 1961—1962. Štud. Zvesti Archeol. Úst. Slov. Akad. Vied. 11. Nitra 1963, s. 153—166.
- Budinský—Krička V.: Nález staroslovanskej polozemnice v Prešove. Archeol. Rozhl., 7, 1955, s. 494—496, 505—509, 561, 566.
- Budinský—Krička V.: Staroslovanské obdobie. In: Pravek východného Slovenska. Košice 1966, s. 211—249.
- Budinský—Krička V.: Príspevok k poznaniu včasnostredovekej dediny na východnom Slovensku. Sloven. Archeol., 18, 1970, s. 167—188.
- Budinský—Krička V.: Príspevok k výskumu stredovekej výšinnej dediny na východnom Slovensku. In: Východoslovenský pravek, 2, 1971, s. 197—225.
- Čaplovič D.: Správa o historicko-archeologických výskumoch archeologického oddelenia Východoslovenského múzea v rokoch 1968—1972. In: Historica Carpatica, 5, 1974, s. 163—172.
- Čaplovič D.: Archeologický výskum zaniknutej stredovekej dediny vo Svinici, okr. Košice-vidiek. In: Archeologia Historica, 3, Brno 1978, s. 19—29.
- Čaplovič D.: Slovanská a stredoveká osada v Trebišove. In: Nové Obz. 21. Prešov—Košice 1979, s. 147—169.
- Habovštiak A.: Príspevok k poznaniu našej nížinnej dediny v XI.—XIII. storočí. Slov. Archeol., 9, 1961, s. 451—482.
- Holl I.: Középkori cserépedényet a Budai várpalotából. Bpest. Régiségei, 20. 1963, s. 335—394.
- Holl I.: Mittelalterliche Funde. Budapest 1966.
- Chropovský B.: Slovensko na úsvite dejín. Bratislava 1970.
- Méri I.: Beszámoló Tiszalök — rázom-pusztai és Turkeve — Mórici ásatások eredményéről I. In: Archeol. Ért., 79, 1952, s. 49—56.
- Nekuda V.: Pfaffenschlag. Zaniklá středověká ves u Slavonic. Brno 1975.
- Piffl A.: Fragment románskej tehly z Nižnej Šebastovej. In: Východoslovenský pravek, 2, 1971, s. 261—266.
- Pitterová A.: Dům a sídliště zemědělského charakteru v 6.—15. století na území ČSSR. In: Zaniklé středověké vesnice v ČSSR ve světle archeologických výzkumů I., Uherské Hradiště, 1971, s. 11—18.
- Polla B.: Stredoveká zaniknutá osada na Spiši (Zalužany). Bratislava 1962.
- Polla B.: Zaniknutá stredoveká osada Milož. In: Sborník SNM-História 6, 1966, s. 117—160.
- Ruttkay A.: Stredoveké osídlenie v Oboríne. In: Východoslovenský pravek, 1, 1970, s. 95—110.

- Ruttkay A.: Vypovedacia schopnost archeologických prameňov k problematike feudalizmu. In: Základné metodologické problémy a marxistické kategórie v archeológii. Nitra 1978, s. 267—280.
- Šiška S.: Slovanské sídliskové objekty v Hnojnom, okres Michalovce. Archeol. Rozhl., 16, 1964a, s. 379—395, 407—408.
- Šiška S.: Najstaršie slovanské osídlenia Spiša. Podtatranské noviny z 26. 6. 1964, č. 24—25 (3) — príloha Ozveny histórie, 1964b.
- Varsik B.: Osídlenie Košickej kotliny III., Bratislava 1977.

Zusammenfassung

Das mittelalterliche Dorf in Svinica, Bez. Košice-Land, und seine Bedeutung für die Erforschung der mittelalterlichen ländlichen Besiedlung in der Ostslowakei

Nach dem Abschluß der Untersuchung eines Sakralbaus mit Kirchenfriedhof in Svinica, Bez. Košice-Land, stellten sich die archäologischen Grabungen auf die Freilegung eines mittelalterlichen Dorfes und eines steinernen Herrensitzes ein. Nach den bisherigen Abdeckungen zu schließen, handelte es sich bei der Siedlung um den Typ des sog. Haufendorfes, den man bis zum 14. Jahrhundert verfolgen kann.

Zu den Wohnobjekten (Hütten) gehören eindeutig 8 vertiefte Objekte. Manche (1, 2, 8/76 und 18/78) besaßen regelmäßig rechteckige Grundrisse, andere waren reichlich unregelmäßig. In den untersuchten Behausungen erfaßten wir keinerlei Spuren einer inneren Gliederung und halten zwei die Objekte 3/77 und 27/79 schneidende Rinnen für Reste späterer Eingriffe. In den einzelnen Hütten stellten wir außerdem Spuren von Feuerstätten fest. Nur im Objekt 8/76 und 3/77, blieben in der Nordostecke Steine in zusammenhängender Hufeisenform als Überreste eines Herdes erhalten, vor dessen Mündung eine grubenartige, mit aschigem Erdreich gefüllte Vertiefung lag. In manchen Hütten stellten wir meist südlich, südwestlich und südöstlich orientierte Nischen fest, die als Eingänge in vertiefte Objekte interpretiert wurden. Abfallgruben gab es auf der ganzen untersuchten Fläche. Manche waren Bestandteile einzelner Behausungen. Am Westrand der Siedlung wurden Vorratsgruben festgestellt.

Die bisherigen Grabungen hielten den West — und Südrand des mittelalterlichen Dorfes fest, dessen Anfänge in die Wende des 11. und 12. Jahrhunderts zu verlegen sind. Im Laufe des 14. Jahrhunderts verschob sich die Siedlungskonzentration auf die nordöstliche und östliche Seite des Herrensitzes. Es gelang die Ecke einer Behausung mit steinerner Untermauerung zu erfassen (Versuchssonde).

Der Herrensitz, ein Steinblockbau, besaß eine lichte Weite von 20,20×9 m und hat bereits im Laufe des 13. Jahrhunderts existiert. Im 15. Jahrhundert ist er offenbar im Laufe der sich zuspitzenden feudalen Fehden und der Klassenkämpfe, die auch auf die Ostslowakei übergriffen, untergegangen.

Unter den Funden der materiellen Kultur überwog die Keramik, bei der vor allem im 12.—13. Jahrhundert noch die für die slowakische Keramik typischen Formen und Verzierungen überwogen. Weiße Keramik beginnt gegen Ende des 12. Jahrhunderts zu erscheinen. Tönerne Hängekessel datieren wir in das 12.—13. Jahrhundert und nehmen an, daß man ihr Vorkommen an dieser Örtlichkeit nicht nur mit der ethnischen Zugehörigkeit in Verbindung setzen darf; es handelte sich zweifellos um Gebrauchsgegenstände, die bei der Zubereitung von Nahrung am offenen Feuer Verwendung fanden und sicherlich auch von der heimischen slowakischen Bevölkerung benützt wurden.

Im Inventar der Eisengegenstände überwiegen Sporen, Hufeisen, Trensen, Striegel, Messer, Sensen, Pfeile und andere Funde.

Das reiche Vorkommen von Sporen deutet an, daß die Bevölkerung von Svinica sich nicht nur der Landwirtschaft und Viehzucht, allenfalls auch der Töpferei und Schmiede widmete, sondern im Notfall zum Teil auch dem Feudalherrn militärische Dienste leistete. Diese Tatsache unterstreicht abermals die Existenz einer bewaffneten Gefolgschaft des Feudalherrn unmittelbar im Milieu des mittelalterlichen ungarischen Dorfes.